

ประโยค ป.ธ. ๒
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

๑. ชาวเมืองประชุมกันแล้วกราบทูลพระเจ้าแผ่นดินว่า ข้าแต่มหाराชเจ้า ในพระนครนี้ เกิดภัย ๓ อย่างขึ้นแล้ว ก่อนแต่จะเวียนมาถึงรัชกาลที่ ๗ ไม่เคยเกิดชื่อว่าภัยแบบนี้เลย เพราะว่า ในรัชกาลของพระเจ้าแผ่นดินผู้ทรงธรรมทั้งหลาย จะไม่เกิดภัยแบบนี้ ๆ พระเจ้าแผ่นดิน รับสั่งให้จัดประชุมชาวพระนคร ในท้องพระโรงแล้วตรัสว่า ถ้า ภาพที่ไม่ตั้งอยู่ในธรรมของเรามีอยู่ไซ้ร พวกท่าน จงตรวจสอบดูถึงพฤติกรรมนั้นเกิด ๆ ชาวเมืองไพศาลี ต่างช่วยกัน ตรวจสอบดูประเพณีทุกอย่าง ไม่พบข้อเสียหายอะไร ๆ ของพระเจ้าแผ่นดิน จึงกราบทูลว่า ข้าแต่มหाराชเจ้า พระองค์ไม่มีข้อเสียหาย(อันใด)จึงปรึกษากัน ว่า ภัยของพวกเรา นี้ จะพึงถึงความสงบได้อย่างไรหนอแล ๆ บรรดาคนเหล่านั้น เมื่อบางพวกเสนอว่า ภัย จะพึงถึงความสงบได้ ด้วยการบดพลิ ด้วยการบวงสรวง ด้วยการทำสิ่งอันเป็นมงคล ทุกคน จึงช่วยกันทำพิธีนั้น (ครบ) แม้ทุกวิธี ก็ยังไม่สามารถป้องกันได้ ๆ พวกอื่นพากันพูดอย่างนี้ว่า ครุทั้งหกมีอานุภาพมาก พอเมื่อครุทั้งหกมาในที่นี้แล้ว ภัยก็จะพึงระงับไป ๆ อีกพวกหนึ่ง เอยขึ้นมาว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสด็จอุบัติขึ้นแล้วในโลก ด้วยว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น มีฤทธิ์มาก มีอานุภาพมาก ทรงแสดง ธรรมแก่สัตว์ทุกหมู่เหล่า เมื่อพระองค์เสด็จมา ณ ที่นี้ ภัยเหล่านี้ จะถึงความสงบได้แน่ ๆ ชาวพระนครแม้ทั้งหมด ยินดี(กับ)ข้อเสนอของคนเหล่านั้น จึงพูดขึ้นมาว่า บัดเดี๋ยวนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้า ประทับอยู่ ณ ที่ไหนหนอแล ๆ ก็ในเวลานั้น เมื่อใกล้จะถึงวันเข้าพรรษาแล้ว พระบรมศาสดา ประทานคำ ปฏิญญาแก่พระเจ้าพิมพิสารแล้วเสด็จประทับอยู่ในพระเวฬุวัน ๆ

๒. ก็ โดยสมัยนั้น เจ้าลิจฉวีพระนามว่ามหาลิ ผู้บรรลุนิพพานแล้ว พร้อมกับพระเจ้าพิมพิสาร ในสมาคมของพระเจ้าพิมพิสาร ประทับนั่งอยู่แล้ว

ใกล้บริษัทนั้น ๆ ชาวเมืองไพศาลี ตระเตรียมเครื่องบรรณาการใหญ่หลวง ส่งเจ้าลิขณวิพระนามว่ามหาภิและบุตรของท่านที่ปรึกษาราชสำนัก โดยขอชื่อว่า ท่านทั้งสอง ตกลงกะพระเจ้าพิมพิสารแล้วทูลนิมนต์พระบรมศาสดาเสด็จมา ในพระนครนี้ ๆ ท่านทั้งสองนั้นไปแล้วถวายเครื่องบังณาการแต่พระราชาทูลให้ทรงทราบถึงเรื่องราวนั้นแล้วขอชื่อว่า มหาราชเจ้า ขอพระองค์ได้โปรดส่งเสด็จพระบรมศาสดาไปยังพระนครแห่งข้าพระองค์บ้าง ๆ พระราชาตรัสว่า พวกท่านนั้นแล จงรู้เอาเองเถิด ไม่ทรงรับรอง(คำขอ)แล้ว ๆ ท่านเหล่านั้นพากันไปเฝ้าพระบรมศาสดา ถวายบังคมแล้ว ทูลขอชื่อว่า พระพุทธเจ้าข้า ในเมืองไพศาลีเกิดภัย ๓ อย่างขึ้นแล้ว ภัยเหล่านั้น เมื่อพระองค์เสด็จไป จักสงบได้ ขออัญเชิญเสด็จเถิด พระพุทธเจ้าข้า จักไป(ด้วยกัน) ๆ พระบรมศาสดา สดับคำของท่านเหล่านั้นแล้ว ทรงใคร่ครวญดู ก็ทรงทราบว่า ในพระนครไพศาลี เมื่อเราสวดรัตนสูตร ความคุ้มครองจักแผ่ไปทั่วแสนโกฏิจักรวาล ในเวลาจบพระสูตร การบรรลุธรรมจักมีแก่สัตว์แปดหมื่นสี่พัน และภัยทั้งหลายนั้น ก็จักสงบไป จึงทรงรับคำ(นิมนต์)ของท่านเหล่านั้น ๆ พระเจ้าพิมพิสาร ทรงสดับว่า ข้าว่า พระศาสดาทรงรับ(นิมนต์) การเสด็จไปเมืองไพศาลี รับสั่งให้แกลงข่าวทั่วพระนคร เข้าไปเฝ้าพระบรมศาสดา ทูลถามว่า พระองค์รับ(นิมนต์) การเสด็จไปเมืองไพศาลีหรือพระพุทธเจ้าข้า เมื่อพระพุทธองค์ตรัสว่า ขอถวายพระพร มหาบพิตร จึงกราบทูลว่า ถ้ากระนั้น โปรดชะลอไว้ก่อน(สักกระยะ)พระพุทธเจ้าข้า เกล้ากระหม่อมขอเตรียมหนทางก่อน รับสั่งให้ปราบพื้นที่ ๕ โยชน์ ระหว่างกรุงราชคฤห์กับแม่น้ำคงคา ให้ราบเรียบ ให้จัดแจงวิหารที่ละโยชน์แล้วกราบทูลถึงเวลาที่จะเสด็จแต่พระบรมศาสดา ๆ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๖ แปล ไทยเป็นมคธ

๑. นครวาสิโน สนฺนิปตฺตวา ราชานํ อหํสุ มหาราช อิมสฺมี
 นคร ตีณิ ภยานิ อุปฺปนฺนานิ อิตฺโต ปุพฺเพ ยาว สตฺตมา ราชปฺริวภูฏา
 เอวรूपิ ภยํ นาม น อุปฺปนฺนปุพฺพิ ฐมฺมิกราชฺชนํ หิ กाले เอวรूपิ ภยํ
 น อุปฺปชฺชตีติ ฯ ราชสา สณฺจาคารสฺส สพฺเพสํ สนฺนิปตฺตํ การตฺตวา สเจ เม
 อฐมฺมิกภาโว อตฺถติ ตํ วิจฺจนาติ อหา ฯ เวสาลีวาสิโน สพฺพิ ปเวณิ
 วิจฺจนฺตฺตา รมฺโถ กณฺจิ โทสํ อทิสฺวา มหาราช นตฺถิ เต โทโสติ วตฺวา
 กถนฺนุ โข อิทํ อมฺหากํ ภยํ วุปฺสมํ กจฺเจยฺยาติ มนฺตยีสฺสุ ฯ ตตฺถ
 เอกจฺเจหิ พลิกมฺเมน อายาจนาย มงฺกลกิริยาติ วุคฺเต สพฺพมฺปิ ตํ วิธิ
 กตฺวา ปฏฺิพาหิตฺุํ นาสกฺขีสฺสุ ฯ อถฺเถ เอวมาหํสุ ฉ สตฺถาโร มหानุภาวา
 เตสฺสุ อีธาคนตฺเตสฺสุ ภยํ วุปฺสเมยฺยาติ ฯ อปฺเร สมฺมาสมฺพุทฺโธ โลก
 อุปฺปนฺโน โส หิ ภควา สพฺพสตฺตหิตาย ฐมฺมํ เทเสสิ มหิทฺธิโก
 มหानุภาโว ตสฺมี อีธาคนเต อิมานิ ภยานิ วุปฺสมํ กจฺเจยฺยุนฺติ อหํสุ ฯ
 เตสํ วณฺํ สพฺเพปิ อภินนฺทิตฺวา กหํ นฺุ โข โส ภควา เอตฺรหิ วิหฺรตีติ
 อหํสุ ฯ ตทา ปน สตฺถา อุปกฺกุชฺชาย วสฺสุปฺนายิกาย รมฺโถ พิมฺพิสฺสรัสส
 ปฏฺิณฺณํ ทตฺวา เวพฺพน วิหฺรติ ฯ

๒. เตน จ สมเยน พิมฺพิสฺสรัสส สมาคม พิมฺพิสฺสเรน สพฺพิ
 โสตาปตฺตผลํ ปตฺโต มหาสิ นาม ลิจฺฉวี ตสฺสํ ปรีสาช สนฺติเก นิสินฺโน
 โหติ ฯ เวสาลีวาสิโน มหฺนตฺํ ปณฺณาการํ สชฺเชตฺวา ราชานํ พิมฺพิสฺสาร์
 สณฺญาเปตฺวา สตฺถาร์ อีชฺ อานเถติ มหาสิณฺเจว ลิจฺฉวี ปุโรหิตปฺตฺตณฺจ
 ปหิณฺนีสฺสุ ฯ เต คนฺตฺวา รมฺโถ ปณฺณาการํ ทตฺวา ตํ ปวตฺตี นิเวทฺตฺวา
 มหาราช สตฺถาร์ อมฺหากํ นครํ เปเสถาติ ยาจีสฺสุ ฯ ราชสา ตุมฺเหว
 ชานาถาติ น สมฺปฏฺิจฺฉิ ฯ เต ภควนฺตํ อุปฺสงฺกมิตฺวา วนฺทิตฺวา ยาจีสฺสุ
 กนฺเต เวสาลียํ ตีณิ ภยานิ อุปฺปนฺนานิ ตานิ ตุมฺเหสฺสุ กเตสฺสุ วุปฺสเมสฺสนฺติ

เถถ ฆนุต คจณามาติ ฯ สตุถา เตลั วจน์ สุตุวา อวชชนโต เวสาลีย
 รตนสุตุเต วุตเต สารกษา จกกวาพานั โภฏิสตสหัสลั ฬริสตุติ สตุตปรีโยसानะ
 จตุราลัตียา ปาณสหัสสถานั ฌมมาภิสมโย ภวิสตุติ ตานี ฆยานี วุปลสมิสฺสนุตีติ
 ฌตุวา เตลั วจน์ สมปฏิจฺฉินิ ฯ ราชา พิมพิสาโร สตุถา กิร เวสาลีคมนั
 สมปฏิจฺฉินุติ สตุวา นคเร โฆสนั การะตุวา สตุถารั อุปสงฺกมิตฺวา กิ
 ฆนุต เวสาลีคมนั สมปฏิจฺฉินุติ ปุจฺฉิตฺวา อาม มหาราชาติ วุตเต เตนหิ
 ฆนุต อากเมถ ตาว มคคั ปฏฺิยาเทสฺสามิตี วตุวา ราชคหสฺส จ คงฺกาย
 จ อนุตเร ปญจโยชนภุมิ สมนั การะตุวา โยชนะ โยชนะ วิหารั ปฏฺิยาเทตุวา
 สตุถุ กมนกาลั อาโรเจสิ ฯ
